

CARLES DUARTE A ESTONES

Ramon Calsina

UN DELS grans artistes catalans del XX és Ramon Calsina (1901-1992). Hi conflueixen, amb un llenguatge ric d'elements simbòlics, una aproximació crítica al comportament humà i una tendresa corprenedora. La seva obra denuncia les nostres pulsions més primàries: l'agressivitat, l'anhel de poder, la competitivitat desenfrenada, la indiferència davant del dolor de l'altre, les dificultats per gestionar amb sensibilitat el desig, la gelosia... Però també hi descobrim un univers màgic i nostàlgic, construït des de la memòria. El seu treball no ha perdut pas gens ni mica la vigència. D'una banda per la seva qualitat innegable. De l'altra perquè va a l'essència de l'esperit humà, encara que sigui des del somni o la caricatura. Avui les seves pintures i els seus dibuixos continuen colpint-nos i interpel·lant-nos. S'hi parla de nosaltres: del més bell i del més terrible, del que som. La Fundació Vila Casas acull als seus Espais Volart de Barcelona una exposició de Ramon Calsina amb el títol de *Misèries humanes*. S'hi mostra un conjunt molt complet i representatiu del Calsina més dur, en una mena de comèdia humana, presidida pel que és grotesc i absurd, on desfilen

També hi descobrim un univers màgic i nostàlgic, construït des de la memòria. El seu treball no ha perdut la vigència

personatges prototípics d'alguns dels principals defectes. A *Misèries humanes* estan presents diverses etapes vitals de Calsina, abans, durant i després de la Guerra Civil, on va combatre al bàndol republicà, una circumstància que el va dur primer a l'exili i després a un retorn on va ser reclus a la plaça de toros de Vitòria, convertida en un camp de concentració, i a un món d'una grisor aclaparadora, que contrastava amb el vitalisme dels anys previs a l'esclat del conflicte. Tot i que en

la trajectòria de Calsina hi ha fites notables, com la beca que li va permetre anar a Madrid o Granada o la que el va dur a París, i també iniciatives rellevants com les seves col·laboracions amb Joan Oliver o Xavier Benguerel i les seves exposicions de més gran projecció pública, com la impulsada l'any 1984 per Avel·lí Artís Tísner o Pere Calders, aquest fill de forners del Poblenou va tenir sempre dificultats per aconseguir dedicar-se de ple al seu art i alhora mantenir la seva família, que en tot moment, també ara, ha reivindicat aquest artista excepcional, que transmetia un inequívoc compromís amb la bondat humana, que la seva obra incessantment reclama.